

र्त्तिताः । व्यासेन वेदविद्वन्ना संख्याता भीष्मपर्वणि (६) ।
द्रोणपर्वं ततश्चिन्तं बह्वृत्तान्तमुच्यते । सेनापत्येऽभि-
प्रेक्षितोऽयं यत्नाचार्यः प्रतापवान् । दुर्योधनस्य प्रीत्यर्थं
प्रतिजज्ञे महास्रवित् । पश्यन् धर्मराजस्य पाण्डु-
ध्वजस्य धीमतः । यत्नं संशयकाः पार्थस्यनित्यरणा-
जिरात् । भगदत्तो महाराजो यत्नं शक्रमनो युधि ।
प्रतीकेन नागेन स हि शालः किरीटिना । यत्नाभि-
मन्युं बहवो जम्बुरेकं महारथाः । जयद्रथसुखा बालं
चूरमप्राप्तयौवनम् । हतेऽभिमन्यो क्रुद्धेन यत्नं पार्थेन
संयुगे । अर्जुनोऽहिणीः सप्त हत्वा हतो राजा जयद्रथः ।
यत्नं भीमो महाबाहुः सात्यकिश्च मथारथः । अन्वे-
षणार्थं पार्थस्य युधिष्ठिरस्यपाक्षया । प्रविष्टो भारती
सेनामप्रदृष्ट्यां सुरैरपि । संशयकाश्चमेव जतः निःशेष-
माहवे । अक्षस्त्रैः श्रुतायुधं जलसन्धेयं वीर्यवान् ।
शौमदन्तिर्विराटश्च द्रुपदश्च महारथः । चटोत्कचा-
दयस्त्रान्ये निहिता द्रोणपर्वणि । कश्चन्यामापि चा-
त्मेव द्रोणे युधि निपातिते । अस्त्रं प्रादुर्वाकारोऽयं
नारायणममर्षितः । व्याम्येयं कीर्त्यते यत्नं रुद्रमा-
हात्म्यसूक्तम् । व्यासस्य व्यायामनं माहात्म्यं कृष्ण
पार्थयोः । सप्तमं भारते पर्वं महदेतदुदाहृतम् । यत्नं
ते पृथिवीपालाः प्रायशो निधनं गताः । द्रोणपर्वणि
ये चूरा निर्दिष्टाः पुरुषर्षभाः । अत्राध्यायशतं प्रोक्तं
तथाध्यायश्च सप्ततिः । अष्टौ श्लोकसहस्राणि तथा नव
शतानि च । श्लोका नव तथैवात्र संख्यातास्तत्त्वदर्शिनः ।
पारायण्येण सुनिना संचिन्त्य द्रोणपर्वणि (७) ।

अतः परं कर्णपर्वे प्रोच्यते परमाद्भुतम् । सारथ्ये
विनियोगश्च महाराजस्य धीमतः । आख्यातं यत्नं पौराण्यं
लिपुत्रस्य निपातनम् । प्रयागे पुरुषस्यैव संवादः कर्णश-
स्ययोः । ईशकाक्रीयमाख्यानं तत्त्वैवाक्षेपसंहितम् । बधः
पाण्डुस्य च तथा अक्षत्यान्ना महात्मना । दण्डसेनस्य
च तनो दण्डस्य च बधस्तथा । हरये यत्नं कर्णेव धर्म-
राजो युधिष्ठिरः । संशयं गमितो युद्धे मिषतः सर्व-
शस्त्रिनाम् । अन्योन्यं प्रति च क्रोधो युधिष्ठिरकिरी-
टिनोः । यत्नेनानुनयः प्रोक्तो माधवेनार्जुनस्य हि ।
प्रतिप्रापूर्वकस्यापि वक्तो दुःशासनस्य च । भित्त्वा हको-
टरो रक्तं पीतवान् यत्नं संयुगे । नैरथे यत्नं पार्थेन
हताः कर्णो महारथः । अक्षस्य पर्वं निर्दिष्टमेतद्भारत-
चिन्तके । एकोनसप्ततिः प्रोक्ता अध्यायाः कर्णपर्वणि ।

चत्वार्येव सहस्राणि नव श्लोकशतानि च । अतः षट्सप्ततया
श्लोकाः पर्वण्युक्ताः प्रकीर्त्तिताः (८) । (कर्णपर्वं)
“अतः परं विचिन्तार्थं शल्यपर्वं प्रकीर्त्तितम् । हत-
प्रवीरे सैन्ये तु नेता मद्देशुरोऽभवत् । यत्नं कौमारका-
ख्यानमभिषेचनकर्म च । वृत्तानि रथयुद्धानि कीर्त्यन्त्ये
शत्रु भागशः । विनाशः क्रुद्धसंख्यानां शल्यपर्वणि की-
र्त्यते । शल्यस्य निधनञ्चात्र धर्मराजान्महात्मनः । शक्र-
नेश्च बधोऽत्रैव महदेवेन संयुगे । सैन्ये च हतभूयिष्ठे
किष्किंश्चिद्वै सुयोधनः । हृष्टं प्रविश्य यत्नासौ संस्तभ्यापो
व्यवस्थितः । प्रहृष्टिस्तत्र चाख्याता यत्नं भीमस्य कुम्भकैः ।
नेपयुक्तैर्वैचोभिश्च धर्मराजस्य धीमतः । हृदात् सत्-
स्थितो यत्नं पार्थैराद्रोऽत्यमर्षणः । भीमेन गटया
युद्धं यत्नासौ हतवात् सच । सप्तमाये च युद्धस्य राम-
स्यागमनं स्मृतम् । सरस्वत्याश्च तीर्थानां पुण्यता
परिकीर्त्तिता । गटायुद्धञ्च तुष्टनमत्तैव परिकीर्त्तितम् ।
दुर्योधनस्य राक्षोऽयं यत्नं भीमेन संयुगे । क्रुद्धं भग्नौ
प्रसह्याजो गटया भीमवेगया । नवमं पर्वं निर्दिष्टमेत-
दद्भुतमर्थवत् । एकोनषट्पिण्ढ्यायाः पर्वगटस्य प्रकी-
र्त्तिताः । संख्याता बह्वृत्तान्ताः श्लोकसंख्यातं कथ्यते ।
श्रीणि श्लोकसहस्राणि द्वे शते विंशतिस्तथा । सुनिना
सम्प्रणीतानि कौरवाणां यशोभ्यता (९) । (शल्यपर्वं)
“अतः परं पञ्चदशानि सौप्रिकं पर्वं दारुणम् । भग्नोऽयं यत्नं
राजानं दुर्योधनममर्षणम् । अथयातेषु पार्थेषु त्रयस्त्रि-
ंश्याययूरथाः । हतवर्मा कृपो द्वौणिः सायाङ्गे रुधि-
रोल्लितम् । समेत्य दृढशूर्भूमी पतितं रणमूर्धनि । प्रति-
जज्ञे दृढक्रोधो द्वौण्येव महारथः । अहत्वा सर्व-
पाञ्चालान् धृष्टद्युम्नपुरोगमान् । पाण्डुवांश्च सहामा-
त्याश्च विमोक्ष्यामि दंशनम् । यत्नैवसुक्ता राजानस्यप-
क्रस्य त्रयो रथाः । सुव्रीहस्तमनवेलायामासेदुस्ते महदु-
वनम् । न्ययोपस्थालं महतो यत्नाधस्तादुद्यवस्थिताः ।
ततः काकोन बहून रात्रौ दृष्टोल्लेकैः हिंसितान् ।
द्रौणिः क्रोपसमाविष्टः पितृवधमनुस्मरन् । पाञ्चालानां
प्रसृजानां वधं प्रति मनोदधे । गत्वा च शिविरद्वारि
दुर्दर्शनत्वं राजसम् । घोररूपमपश्यत् स दिवमादृत्य
भ्रितम् । तेन आघातमस्त्राणां क्रियमाणमवेक्ष्य च ।
द्रौण्येव त्रिरुपाक्षं रुद्रमाराध्य कत्वरः । प्रसृजानि
विश्रुतान् धृष्टद्युम्नपुरोगमान् । पाण्डवानां मपरीवारान्
श्रीपदेयांश्च सर्वशः । हतवर्मेणा च सहितः क्रमेण च